

Monumentnummer*: 511297

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 03 november 1998
Kadaster deel/nr 82993/41

Woonplaats* Bodegraven
Gemeente* Bodegraven-Reeuwijk
Provincie* Zuid-Holland

Locatiennaam Bodegraven
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Bodegraven
Sectie* C
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 6327

Omschrijving**

Inleiding

Het KAASPAKHUIS aan de Julianastraat is in 1910 gebouwd in de traditionele bouwstijl met elementen van neo-Hollandse Renaissance. In de jaren vijftig is het pakhuis aan de achterzijde uitgebreid. In de voorgevel zijn de luiken op de verdieping vervangen door schijnluiken, waarachter zich geen ramen meer bevinden. In de zuidelijke zijgevel is een aantal vensters op de begane grond dichtgemetseld. Binnen zijn de stellingen op de begane grond vervangen door een stalen constructie. De stellingen op de verdieping zijn bewaard gebleven. Het pand is beeldbepalend gesitueerd aan een plein dat door afbraak aan de Julianastraat is ontstaan.

De zelfkazerij kent een lange geschiedenis in Bodegraven en omgeving. In 1882 werd de wekelijkse kaasmarkt in Bodegraven opgericht, waardoor de bedrijfsmatige productie en distributie van kazen op gang kwam. In de kaaspakhuizen lagen de kazen in stellingen te rijpen. De stellingen, waarin de kazen regelmatig omgekeerd moesten worden om schimmel te voorkomen, vormden tegelijkertijd de constructie van de pakhuizen. In de lange zijgevels van de pakhuizen bevinden zich reeksen vensters, waarmee de ventilatie in depakhuizen geregeld werd om het rijproces te bevorderen. Door middel van de luiken voor de vensters, kon het directe zonlicht geweerd worden. De luifel die bij veel pakhuizen aan de voor- of zijkant bevestigd is, diende de kazen droog te houden bij het in- en uitladen ervan.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Het kaaspakhuis is op een rechthoekige plattegrond in een rode baksteen opgetrokken over twee bouwlagen onder een mansardedak met grijze bouletpannen en tuile-du-Nordpannen. Boven de voorgevel is het dak afgewolfd, boven de zijgevels een goot op klampen. De gevels worden geleed door rechtgesloten zesruits vensters onder strekken, met houten waterdorpels en rode luiken met witte zandlopers en een groene rand. De vensters in de voorgevel hebben luiken aan weerszijden, in de zijgevels zijn de luiken opgehangen aan de linkerkant van de vensters. Rondom in de gevels ijzeren muurankers.

De symmetrische voorgevel (west) telt drie vensterassen. Centraal in de gevel een dubbele houten paneeldeur met hardstenen schampstenen en een bovenlicht. Daarboven en in de geveltop dubbele vensters. De vensters in de voorgevel hebben bovenlichten met een roedenverdeling en waterdorpels van groen geglazuurde baksteen en van hardsteen. In de strekken gepleisterde aanzet- en sluitstenen en boven het venster in de geveltop een rollaag. De gemetselde plint wordt afgedekt door een rand groen geglazuurde stenen met hardstenen hoekblokjes. Tussen de begane grond en eerste verdieping is over de gehele breedte een houten luifel opgehangen aan vier ijzeren trekstangen. De gevel wordt beëindigd door een afgeknotte geveltop met een houten balustrade tussen twee bakstenen postamenten. Achter de balustrade bevindt zich het wolfeind. Onder de balustrade een goot op klampen. De hoeken van de geveltop zijn voorzien van getrapt pleisterwerk, aan weerszijden van het venster een speklaag en eenvoudige ornamenten met pleisterwerk. De zijgevels zijn opgetrokken boven een gepleisterde plint en worden van oorsprong geleed door reeksen van tien vensters. Langs de dakrand van de achtergevel een houten windveer.

Interieur

In het kaaspakhuis zijn onder meer bewaard gebleven: de hardstenen tegelvloer; de houten balkenvloeren; de houten stellingen op de verdieping en de houten trap; en het kantoor met Oud-Hollandse lambriserings, een vensterbank en vensteromlijstingen.

Waardering

Het uit 1910 daterende kaaspakhuis is wegens cultuur-historische waarde van algemeen belang als expressie van de kaasindustrie en -distributie die de sociaal-economische geschiedenis van de regio sterk heeft bepaald en ook landelijk van grote betekenis is.

Het pakhuis is tevens van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als laat, doch kenmerkend voorbeeld van toepassing van het 'Oud-Hollandsch' en van typologische waarde wegens het kenmerkend gebruik van luiken ter ventilatie.

Stedebouwkundig gezien is het pand van algemeen belang vanwege de beeldbepalende ligging aan het ervoor gelegen plein.

De uiterlijke verschijningsvorm van het kaaspakhuis is in hoge mate gaaf. Van het interieur resteren nog enkele elementen.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Opslag

Functie

Kaaspakhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument